

3Smart tehnične rešitve na objektih

Tadej Rupnik

Občina Idrija

tadej.rupnik@idrija.si

3Smart: (Smart Building – Smart Grid – Smart City)

Idrija, 14.11.2019

Stavbe vključene v slovenski pilot

Osnovna šola

Športni center

Načrtovane instalacije

Glavni elementi:

- Upravljanje posameznih con (razredi, telovadnice)
- Hidravlično uravnotežanje radiatorskega sistema
- Sončna elektrarna
- Senzorji direktne in indirektne sončeve osvetljenosti
- Soproizvodnja elektrike in tople vode (kogeneracija)
- Električni grelci na boilerju sanitarne tople vode
- Združitev 4 stavb na eno električno odjemno mesto
- Podatkovni strežnik s programsko opremo
- Komunikacijske povezave med vsemi enotami

Conska regulacija ogrevanja

Zaradi bližine stavb smo Šolo in športni center združili v en object za regulacijo

Conska regulacija ogrevanja

Določitev posameznih con

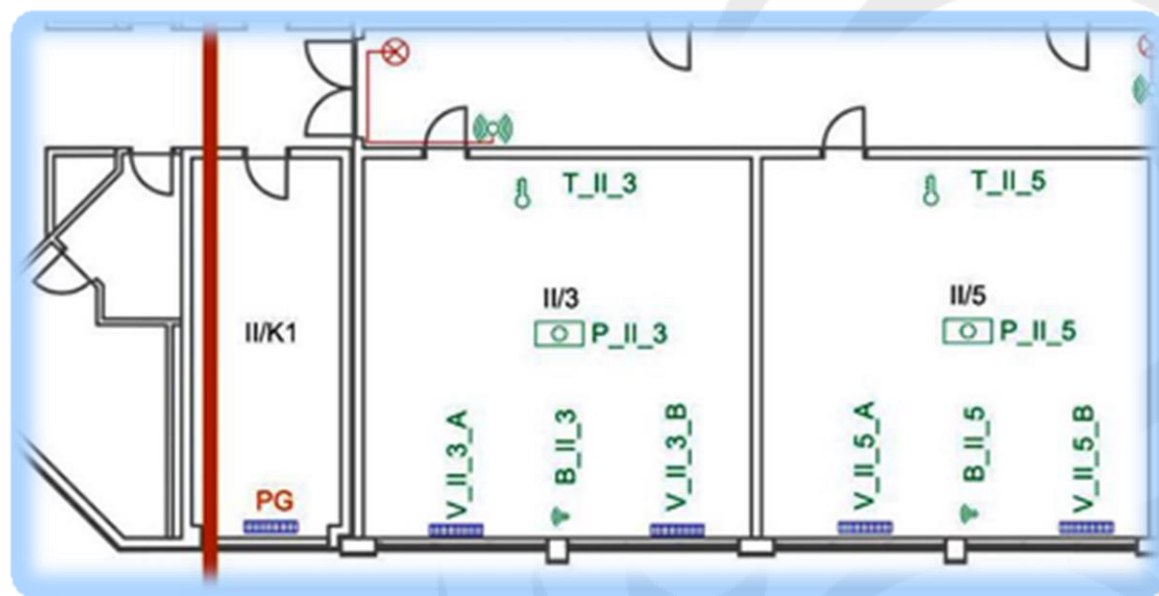
- Vsak razred je svoja cona

Conska regulacija ogrevanja

V vsako cono se je namestilo:

- Zamenjava radiatorskih ventilov z možnostjo hidravličnega uravnaveženja
- Daljinsko vodene radiatorske glave,
- Senzorji temperature povratne vode iz radiatorjev
- Senzor sobne temperature,
- Senzor prisotnosti

Detajl iz načrta

Conska regulacija ogrevanja

Prostori, ki niso vključeni v cone:

- Hodniki, pisarne, toaletni prostori, skladišča
- Ogrevanje v teh prostorih se vrši s plinskimi termostatskimi glavami

Conska regulacija ogrevanja

Nekaj obstoječih težav:

- Cevovodi napeljeni iz različnih lokacij
- Po določenem času so vse termostatske glave v poziciji 5
- Oddaljene in robne učilnice niso bile dovolj ogrete
- Za rešitev tega so se dogradili dodatni radiatorji
- Ob nespremenjenem cevovodnem sistemu je seveda dovedena energija ostala enaka

Nekatere učilnice so zelo izpostavljene

V poskusu zagotoviti dovolj toplote so se dograjevali radiatorji

Conska regulacija ogrevanja

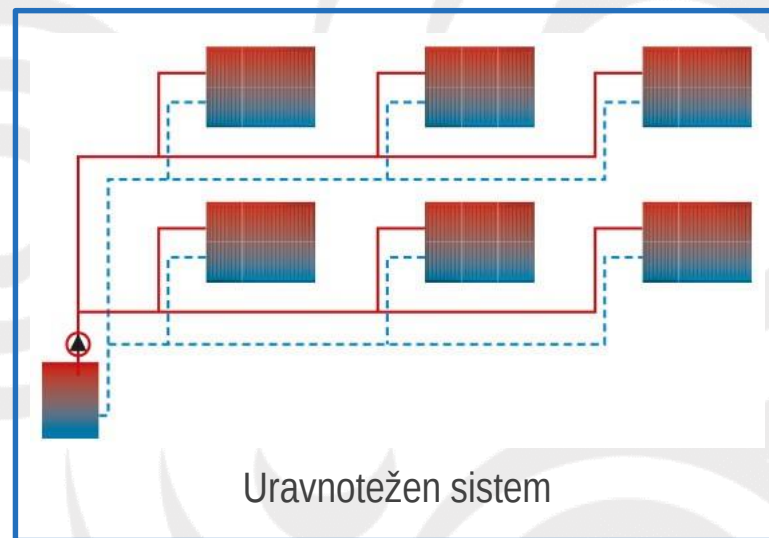
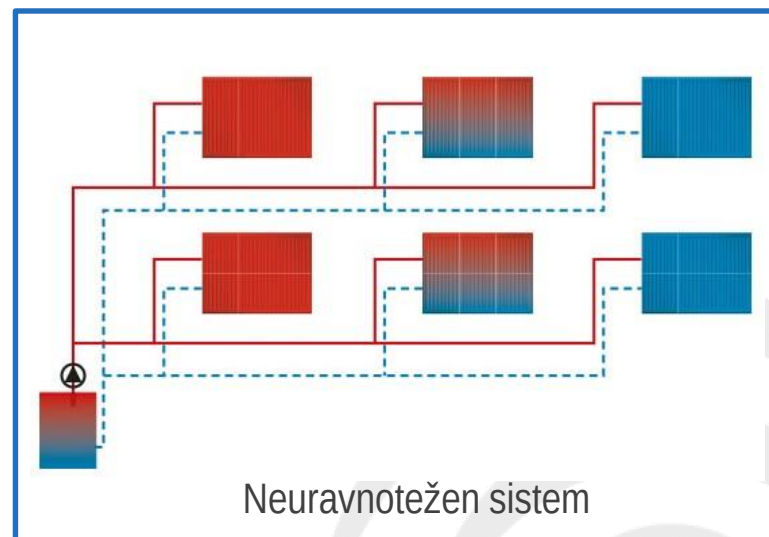

Neobičajna ogrevalna instalacija – štirje radiatorji v eni učilnici se napajajo iz treh različnih smeri

Conska regulacija ogrevanja

Zakaj hidravlično uravnoteženje

- Nastavitev optimalnega pretoka za vsak radiator
- Zagotovitev zadostnega pretoka tudi v oddaljenih radiatorjih
- Nameščeni ventili: VarioQ (Afrisso)
- število: 293 kos

Conska regulacija ogrevanja

Hidravlično uravnoteženje se izvaja na podlagi meritev in karakteristik grelnega telesa

VarioQCalc®

Einstellübersicht zum Hydraulischen Abgleich

Supply temperature Return temperature

Sytemflow

80,0 C°

52,6 C°

4771,3 C°

for standard radiator capacity			at 2C° Range								
80	60	20	----- Pressure drop across the Thermostatic Valve -----								
			50 mbar			100 mbar			150 mbar		
Water Temp.diff.	water flow rate	Valve recomondati on selection	preset	preset	preset	preset	preset	preset	preset	preset	preset
dt	l/h		VarioQ S	VarioQ M	VarioQ L	VarioQ S	VarioQ M	VarioQ L	VarioQ S	VarioQ M	VarioQ L
22,90	41	VarioQ S	7	4	3	6	3	2	5	3	1
22,90	41	VarioQ S	7	4	3	6	3	2	5	3	1
19,39	49	VarioQ S	7	4	3	6	3	2	5	3	2
19,39	49	VarioQ S	7	4	3	6	3	2	5	3	2
49,66	19	VarioQ S	4	2	1	4	2	1	3	2	1
49,66	19	VarioQ S	4	2	1	4	2	1	3	2	1
48,39	20	VarioQ S	4	2	1	4	2	1	3	2	1
22,55	16	VarioQ S	4	2	1	3	2	1	3	1	1
22,55	16	VarioQ S	4	2	1	3	2	1	3	1	1
8,97	91	VarioQ S	***	7	6	***	5	4	8	4	3
8,97	91	VarioQ S	***	7	6	***	5	4	8	4	3
54,49	5	VarioQ S	2	1	1	1	1	1	1	1	1
18,71	68	VarioQ S	***	5	4	7	4	3	6	4	3
18,71	68	VarioQ S	***	5	4	7	4	3	6	4	3
28,95	31	VarioQ S	6	3	2	4	3	1	4	2	1
36,46	35	VarioQ S	6	3	2	6	3	1	4	3	1
33,93	37	VarioQ S	6	3	2	6	3	1	4	3	1

Primer tabele z merilnimi rezultati

Conska regulacija ogrevanja

Daljijsko upravljane glave ventilov

- EnOcean protokol
- Majhna potrošnja energije
- Uporaba primerna za javne objekte kot so šole, vrtce, pisarne....
- ... ta tehnični podatek se je izkazal za neustreznega
- Model: AVD 10 (Afrisso)
- Število: 154

Conska regulacija ogrevanja

Senzor sobne temperature in vlažnosti

- Brezžično, EnOcean protokol
- Napajanje: solarna celica
- Nekaj jih je nameščenih tudi izven učilnic na hodnikih in v nekaterih pisarnah
- Podatki o vlažnosti zraka niso vključeni v 3Smart in se jih bo uporabilo pri bodočih nadgradnjah upravljalškega vmesnika
- Model: FTM TF by Afriso
- število: 108

Conska regulacija ogrevanja

Senzor prisotnosti

- Brezžični, EnOcean protokol
- Napajanje s solarnimi celicami
- PIR senzor pokriva 360 stopinjski kot
- Model: EOSC (EnOcean)
- število: 48

Conska regulacija ogrevanja

Senzorji temperature
povratne vode iz
radiatorjev

- DS18D20 senzorji
- EO-Bridge:
EnOcean povezava
v system 3Smart
- Model: po naročilu
Inovatika d.o.o.
- število: 154

Conska regulacija ogrevanja

EnOcean prehodi (gateways)

- Premostitev protokolov med enocean napravami in 3smart podatkovno bazo
- Model: po naročilu Reims
- Quantity: 4 pcs

Gateway in sports centre

Gateway in the first floor hallway

Conska regulacija ogrevanja

EnOcean ojačevalci signala

- Ojača signal EnOcean naprav, da lahko dosežejo prehod (gateway)
- Model: po naročilu
Inovatika d.o.o.
- število: 14 pcs

Sončna elektrarna

Sončna elektrarna

Nameščena oprema:

- Paneli: Luxor LX-270p, 112 kosov
- Inverter: SolarEdge SE27,6k
- Električna moč: 30,24 kWp
- Proizvajalec: LUXOR
- Optimizator: Solare Edge, dvojni, P600
- Komunikator: Solar Edge SE1000-CCG, 2 kosa
- Napajanje: SolarEdge SE1000-SEN-PSU-S1, 2 kosa

Electrical installations cabinet and inverter box

Vremenska postaja in vremenska prognoza

Nameščena oprema:

- Senzor osončenja SE1000-SEN-IRR-S1, 2 kosa
- Temperaturni senzor SE1000-SEN-TAMB-S1

Temperaturni senzor

Storitev vremenske prognoze:

- Pogodba z LRC Servizi (www.datameteo.it)
- API dostop, 120 urna napoved, posodobitev na 4 ure
- Napoved osončenja in temperature

Senzor osončenja

Sončna elektrarna

Zajem podatkov:

- Elektrarna je povezana v Solar Edge Oblak
- Aplikacija za prenos podatkov v 3Smart bazo
- GUI – uporabniški vmesnik za vpogled . Upravljalški in javni dostop
- https://monitoringpublic.solaredge.com/solaredge-web/p/site/public?name=se_idrija#/dashboard

solaredge

Home Welcome Tadej Rupnik

Dashboard

Layout

Charts

Reports

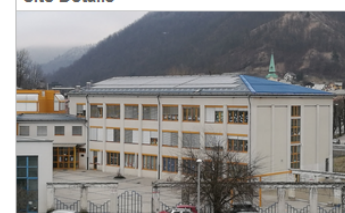
Alerts

Choose a site (insert at least 3 letters to search):

SE OŠ Idrija

solaredge

Site Details

Site Status

ID	741278
Name	SE OŠ Idrija
Address	Lapajnetova ulica 50, Idrija, Slovenia, Slovenia
Installed	06/06/2018
Last Updated	11/03/2019 10:11
Peak Power	30.24 kWp

Weather

Foggy
4 °C
Feels like 2 °C
Wind E, 8 km/h
Humidity 100 %
Sunrise at 06:26
Sunset at 18:04

Monday	Tuesday	Wednesday
10 - -6 °C 60% Chance of Rain	10 - -1 °C Mostly Sunny	8 - -4 °C 30% Chance Frozen Mix

Overview

Current Power

1.7 kW

Energy today

3.24 kWh

Energy this month

768.24 kWh

Lifetime energy

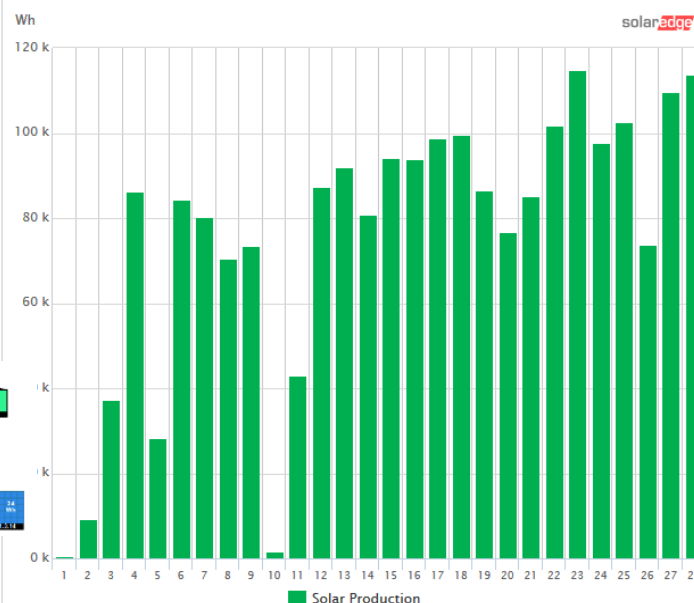
19.61 MWh

Power and Energy

Day Week Month Billing Cycle Year

01/02/2019 - 28/02/2019

System Production: 2.12 MWh

Feb

2019

Apply

Previous month | Next month

Interreg

Danube Transnational Programme
3Smart

SPTE – kogeneracija s soproizvodnjo elektrike in toplote

CHP unit in boiler room

SPTE

Vgrajena naprava:

- Tip: Indop50
- Pogonski vir: zemeljski plin
- Električna moč: 50kW
- Ogrevalna moč: 90kW
- Proizvaja: Gorenje Indop d.o.o

Povezava na 3Smart bazo z Modbus TCP/IP

Ogrevana voda je posredovana v glavni ogrevalni system kurilnice

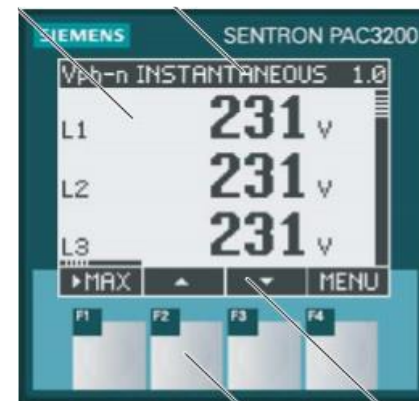

LCD na napravi je upravljalni panel z vsemi podatki in omogoča tudi ročno upravljanje

SPTE

Vgrajena merilna oprema

- Plinski števec
- Kalorimeter
- Sinhroskop Sentron PAC3200

Sinhroskop za sinhronizacijo generatorja z električnim omrežjem

Plinski števec in kalorimeter

Števec in kalorimeter omogočata povezavo na krmilno nadzorni sistem

Električni grelci na boilerju sanitarne tople vode (STV)

Lastnosti:

- 4000 Lit boiler
- Pripravlja vodo za tri objekte:
  - a) Šola,
  - b) Modra dvorana
  - c) Športni center

Električni grelci na boilerju saniterne tople vode (STV)

Vgrajena oprema:

- Trije električni grelci 35kW (2x14kW, 1x7kW)
- Vodomeri, 3 kosi

Flow meters

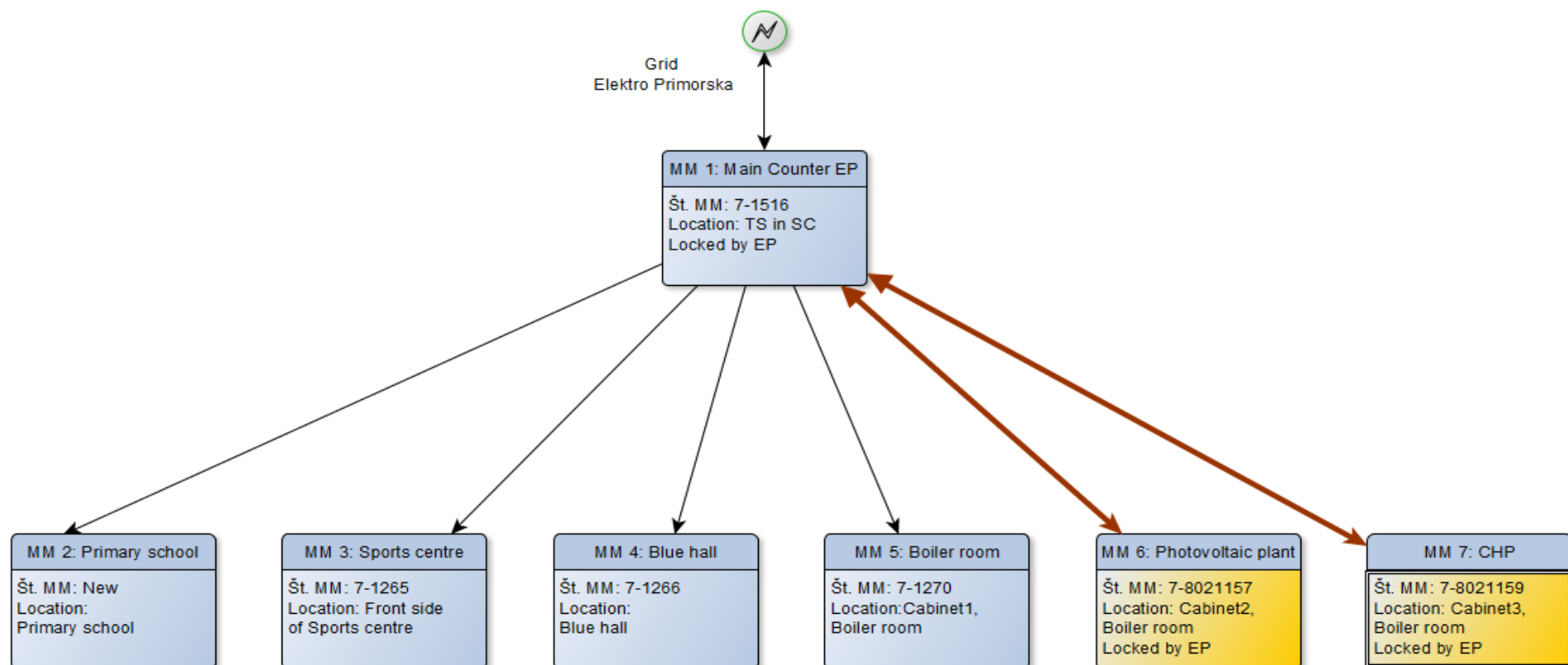

Električni grelci 35 kW

Povezave z distribucijskim omrežjem

Štiri objekte smo združili pod eno odjemno mesto – zmanjšana priključna moč s 333 kW na 167 kW

Možnost interne porabe proizvedene elektrike brez omrežnine in prispevkov

Povezave z distribucijskim omrežjem

Priključne omarice za SPTE in SE

Glavna omarica za kotlovnico in bojler sanitarne vode

Povezave z distribucijskim omrežjem

Povezava števecv na 3Smart bazo

- LoRa wan števeci pulzov (Športni center, modra dvorana, Šola)
- Ožičena povezava na PLC (Kurilnica, SE, SPTE)

LoRa wan prehod

- Pri elektro omarici SE
- Povezan na 3smart podatkovno bazo

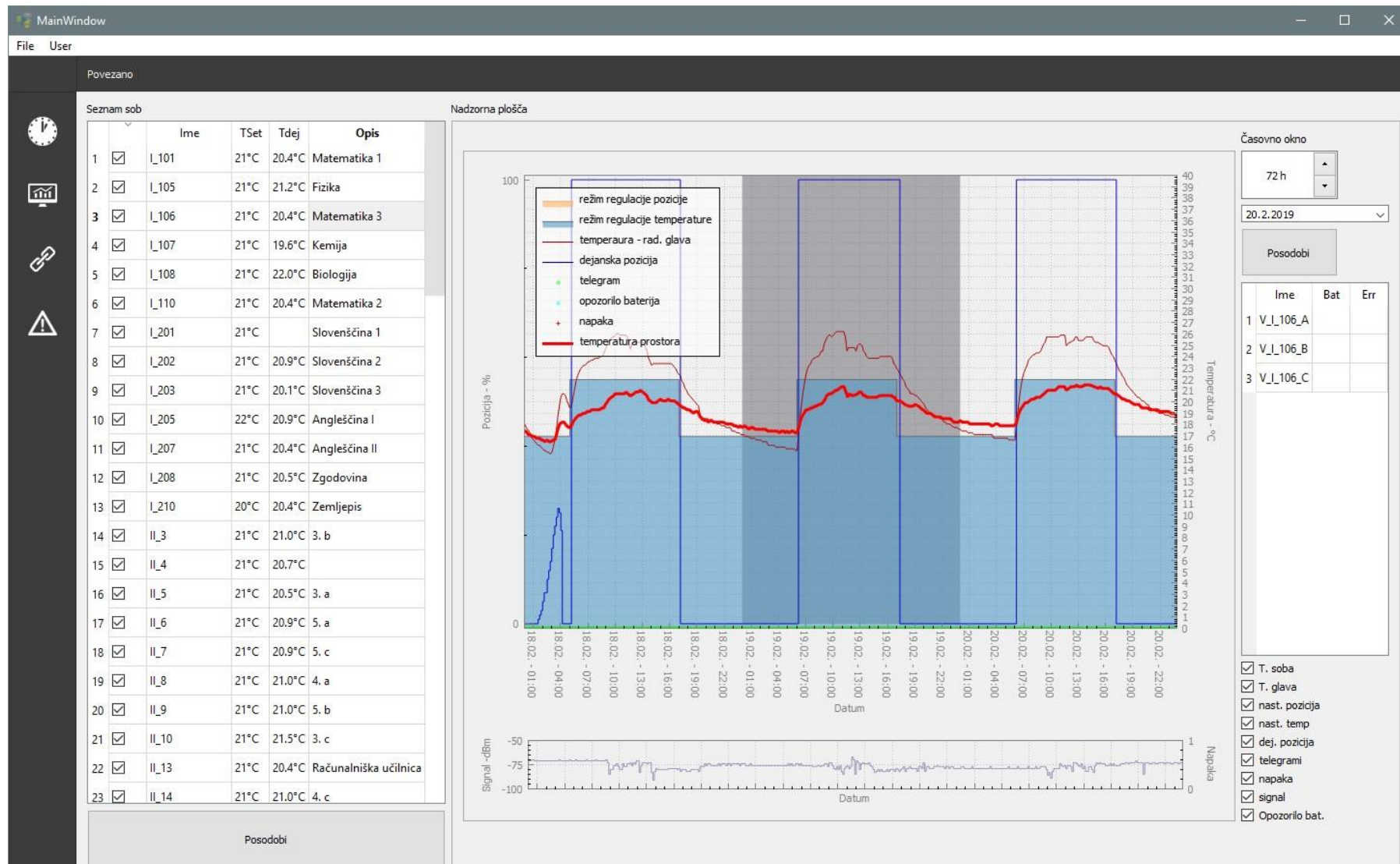

LoRa wan prehod

LoRa wan števec impulzov

Uporabniški vmesnik

Uporabniški vmesnik

Nastavitve za vsako cono

- Urnik zasedenosti, 7/24
- Dnevno/nočna nastavitvev

Nadzorna plošča

Soba: I_106 Matematika 3 Edit

Dnevna Nočna ☒ Ogrevanje

	Pon	Tor	Sre	Čet	Pet	Sob	Ned
00:00	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
01:00	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
02:00	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
03:00	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
04:00	☒	☐	☐	☐	☐	☐	☐
05:00	☒	☒	☒	☒	☒	☐	☐
06:00	☒	☒	☒	☒	☒	☐	☐
07:00	☒	☒	☒	☒	☒	☐	☐
08:00	☒	☒	☒	☒	☒	☐	☐
09:00	☒	☒	☒	☒	☒	☐	☐
10:00	☒	☒	☒	☒	☒	☐	☐
11:00	☒	☒	☒	☒	☒	☐	☐
12:00	☒	☒	☒	☒	☒	☐	☐
13:00	☒	☒	☒	☒	☒	☐	☐
14:00	☒	☒	☒	☒	☐	☐	☐
15:00	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
16:00	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
17:00	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
18:00	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
19:00	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
20:00	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
21:00	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
22:00	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
23:00	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

21°C 18°C Posodobi

Uporabniški vmesnik

Hiter pregled nad celotnim sistemom

- Ali aktivirano ogrevanje
- Dnevna nastavitev željene temperature
- Izmerjena temperatura v coni

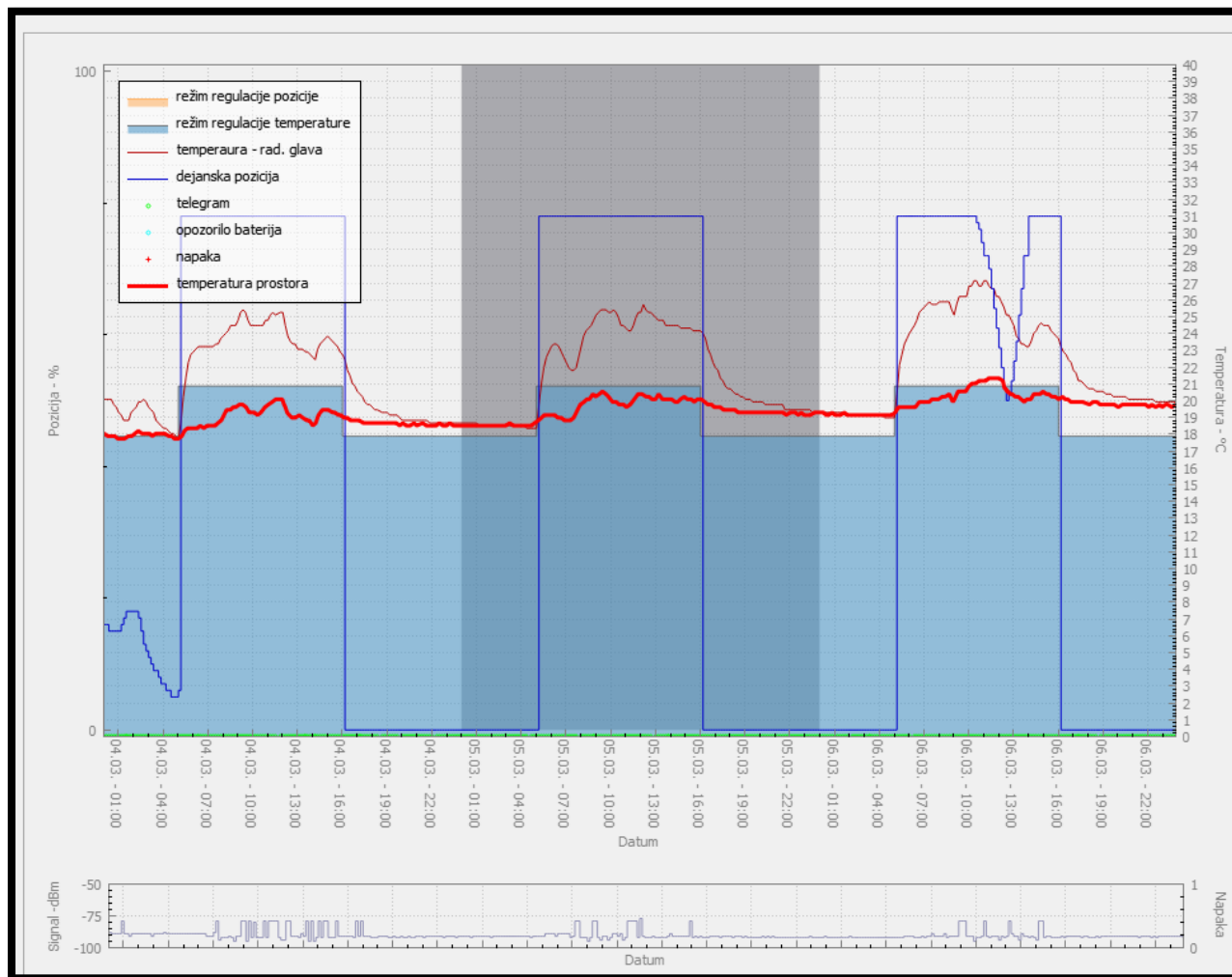
Seznam sob					
		Ime	TSet	Tdej	Opis
1	☒	I_101	21°C	20.4°C	Matematika 1
2	☒	I_105	21°C	21.2°C	Fizika
3	☒	I_106	21°C	20.4°C	Matematika 3
4	☒	I_107	21°C	19.6°C	Kemija
5	☒	I_108	21°C	22.0°C	Biologija
6	☒	I_110	21°C	20.4°C	Matematika 2
7	☒	I_201	21°C		Slovenščina 1
8	☒	I_202	21°C	20.9°C	Slovenščina 2
9	☒	I_203	21°C	20.1°C	Slovenščina 3
10	☒	I_205	22°C	20.9°C	Angleščina I
11	☒	I_207	21°C	20.4°C	Angleščina II
12	☒	I_208	21°C	20.5°C	Zgodovina
13	☒	I_210	20°C	20.4°C	Zemljepis
14	☒	II_3	21°C	21.0°C	3. b
15	☒	II_4	21°C	20.7°C	
16	☒	II_5	21°C	20.5°C	3. a
17	☒	II_6	21°C	20.9°C	5. a
18	☒	II_7	21°C	20.8°C	5. b
Posodobi					

Uporabniški vmesnik

Grafični prikaz

- Način delovanja glave (nastavitev odprtosti oz. temperature)
- Temperatura na glavi
- Temperatura v coni
- Odprtost glave
- Stanje baterije
- Napaka

Uporabniški vmesnik

- Nastavitev časovnega okna za ogled zgodovine
- Datum zadnjega prikaza
- Status vseh glav v obravnavani coni
  - a) Bat: baterijo bo potrebno kmalu zamenjati
  - b) Err: ni komunikacije z glavo oz. glava je demotirana

Časovno okno

72 h

6.3.2019

Posodobi

	Ime	Bat	Err
1	V_I_101_A		
2	V_I_101_B		
3	V_I_101_C		⚠
4	V_I_101_D		⚠

Uporabniški vmesnik

Izpis napak

- Spisek vseh naprav, ki niso brezhibne
- Prikaz časa zadnje uspešne povezave na podatkovno bazo
- Prikaz vrste napake

Nadzorna plošča

Osveži Save

	Ime	Datum zadnjega oglašanja	Baterija	Napaka	Signal
26	V_J_B	11.1.2019 10:53	1	0	92
27	V_J_C	7.3.2019 15:25	0	1	94
28	V_J_E	16.1.2019 12:08	1	0	91
29	V_J_F	7.3.2019 11:38	1	0	92
30	V_J_G	7.1.2019 16:22	1	0	94
31	V_J_H	7.3.2019 15:28	0	1	92
32	V_J_I	8.3.2019 15:12	0	1	91
33	V_J_J	9.1.2019 16:37	1	0	88
34	V_J_K	7.3.2019 15:36	0	1	89
35	V_J_L	19.1.2019 01:49	1	0	89
36	V_J_M	30.10.2018 14:24	0	1	91
37	V_J_N	7.3.2019 15:28	0	1	88
38	V_J_O	4.10.2018 21:39	0	0	83
39	V_J_P	8.3.2019 15:14	0	1	94
40	V_M_D	9.11.2018 18:04	0	0	74
41	V_M_E	18.10.2018 09:27	0	1	91
42	V_P50_C	10.10.2018 01:08	0	0	67
43	V_P50_D	4.2.2019 17:59	0	0	64

SANACIJA!!!

SANACIJA!!!

Energetska sanacija julij-avgust 2019 prinaša spremembe na zunanosti, notranjosti in tudi na napravah

Prezračevalni kanali so oslabili EnOcean signal

Onemogočeno delo na 3Smart projektu v času izvedbe

Zamuda pri izvedbi za 2 meseca

SANACIJA - spremembe

Dvig podstrešja zahteval demontažo in ponovno montažo SE ter prestavitv krmilne omarice

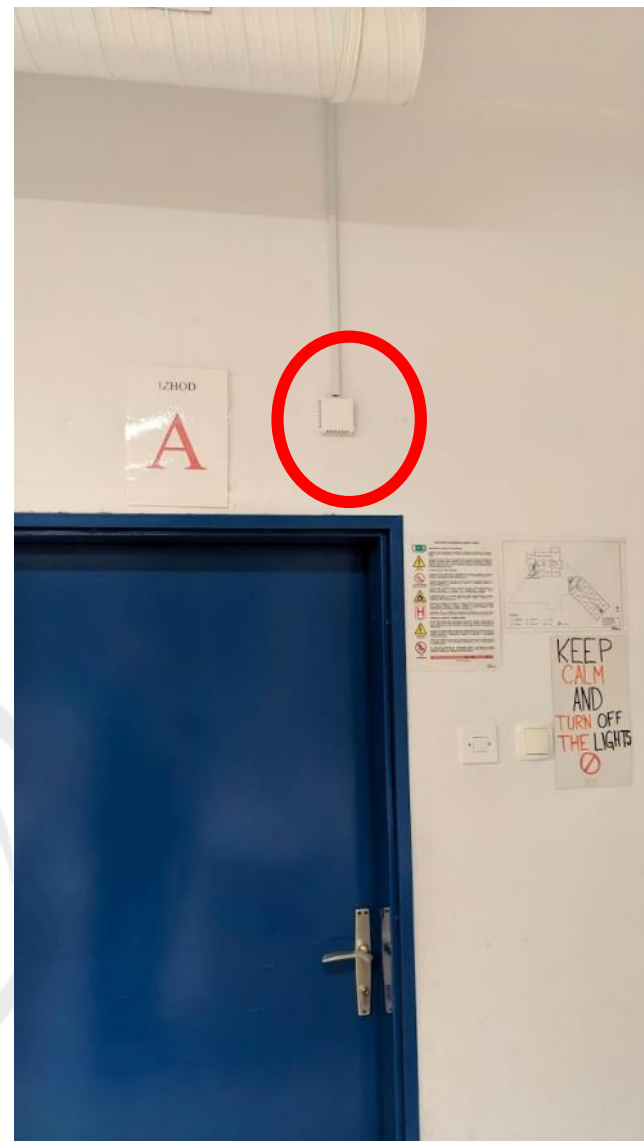
Nov prezračevalni sistem – dodatna motnja v kalkulacijah ogrevalnih nastavitev

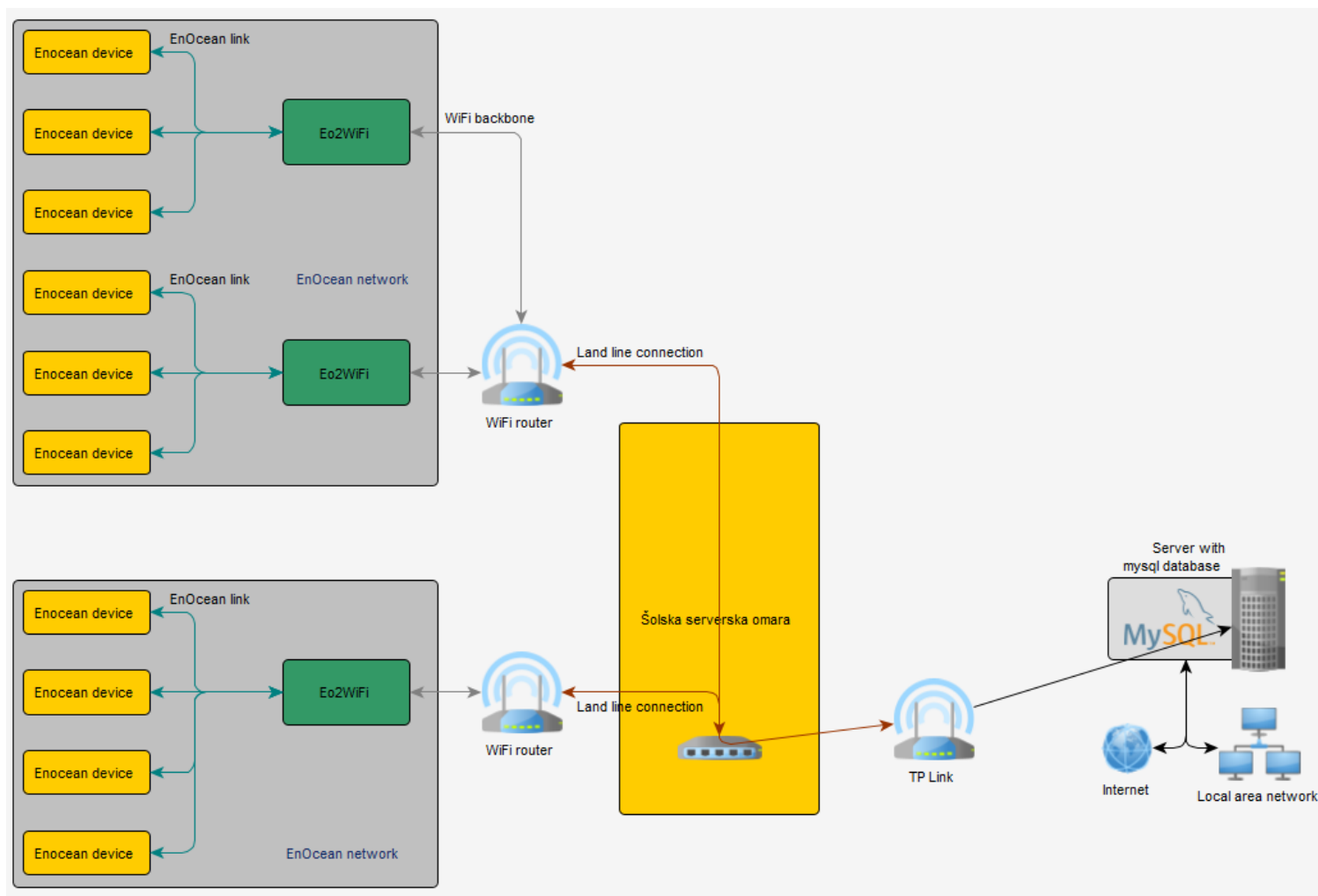
Novi upravitelj naprav

„Room controller“

- Zanesljiva povezava
- Lažje upravljanje z napravo
- Prestavlja most med EnOcean napravami in 3Smart sistemom
- Nadomesti prejšnje prehode
- Izdelava: Reims s.p.
- Število: 26

Topografija upravljanja con

SANACIJA - spremembe

Nova toplotna postaja
z boljšim in
krmiljenjem

Potrebna je
sinhronizacija obeh
upravljalških sistemov

Hvala za pozornost